

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя Тернопільська міська рада	Ternopil Ivan Puluj National Technical University Ternopil City Council
Корпорація «Науковий парк «Інноваційно- інвестиційний кластер Тернопілля» «Страхова компанія «ТАС»	Corporation «Scientific Park – Innovation and Investment Cluster of Ternopil Region» Insurance company «TAS»
Вроцлавський економічний університет Університет «Опольська Політехніка» Університет прикладних наук в Нисі Ельблонзький університет гуманітарних та економічних наук	Wroclaw University of Economics Opole University of Technology University of Applied Sciences in Nysa Elblag University of Humanities and Economics
Індо-Європейська освітня фундація (Республіка Польща)	Indo-European Educational Foundation (the Republic of Poland)
Університет Дунареа де Йос м. Галац (Румунія)	University Dunarea de Jos of Galati (Romania)

МАТЕРІАЛИ

***III Міжнародної науково-практичної конференції
«ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ
ПОЗИЦІЙ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ У
ГЛОБАЛЬНОМУ, РЕГІОНАЛЬНОМУ ТА ЛОКАЛЬНОМУ ВИМІРАХ»***

***Proceedings of the 3rd International Scientific-Practical Conference
“FORMATION OF THE MECHANISM OF NATIONAL ECONOMIC SYSTEMS
COMPETITIVE POSITIONS STRENGTHENING IN
GLOBAL, REGIONAL AND LOCAL DIMENSIONS”***

УДК 330:336:338

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» (5 квітня 2019 р.) / Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2019. – 168 с.

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Голова – Рогатинський Р. М., проректор з наукової роботи ТНТУ ім. І. Пулюя, д.т.н., професор
Співголова – Ціх Г. В., декан факультету економіки та менеджменту ТНТУ ім. І. Пулюя, к.е.н., доцент
Співголова – Панухник О. В., завідувач кафедри економіки та фінансів ТНТУ ім. І. Пулюя, д.е.н., професор

Члени:

Бицюра Л. О. – заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради (м.Тернопіль, Україна)
Химич Г. П. – директор Корпорації «Науковий парк «Інноваційно-інвестиційний кластер Тернопілля»»
Зелінська Анетта – професор факультету управління, комп'ютерних наук та фінансів Вроцлавського економічного університету, Dr.Hab (м. Вроцлав, Республіка Польща) – за згодою
Клеменс Бригіда – заступник декана з навчальної роботи факультету економіки та менеджменту Університету «Опольська Політехніка», Ph.D (м. Ополе, Республіка Польща) – за згодою
Опалка Анна – керівник відділу з міжнародних зв'язків Університету прикладних наук в Нисі, PhD (м. Ниса, Республіка Польща) – за згодою
Вілімовська Зоф'я – директор інституту фінансів Університету прикладних наук в Нисі, Dr.Hab. (м. Ниса, Республіка Польща) – за згодою
Рокіта-Поскарт Діана – асистент кафедри регіональної політики Університету «Опольська Політехніка», Ph.D (м. Ополе, Республіка Польща) – за згодою
Середоха Ізабелла – заступник декана факультету адміністрації та соціальних наук, Ельблонзький університет гуманітарних та економічних наук (м. Ельблонг, Республіка Польща) – за згодою
Кумар Прадіп – голова Індо-Європейської освітньої фундації, PhD (м. Варшава, Республіка Польща) – за згодою
Зека Єкатеріна Даниєла - виконавчий директор Документаційного центру управління маркетингу в промисловості та сільському господарстві, Університет Дунареа де Йос м. Галац, PhD (м. Галац, Румунія) – за згодою

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова – Панухник О. В., завідувач кафедри економіки та фінансів ТНТУ ім. І. Пулюя, д.е.н., професор

Члени:

Науково-педагогічні працівники та навчально-допоміжний персонал кафедри економіки та фінансів ТНТУ ім. І. Пулюя:

Артеменко Л. Б., Бажанова Н. В., Винник Т. М., Дячун О. Д., Константюк Н. І., Крамар І. Ю., Крупка А. Я., Кудлак В. Я., Малинич Г. М., Мариненко Н. Ю., Левицький В. О., Подвірна Т. В., Радинський С. В., Тимошик Н. С., Фецин І. М., Химич І. Г.

Науковий секретар

Маркович І. Б. – доцент кафедри економіки та фінансів ТНТУ ім. І. Пулюя, к.е.н., доцент

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету економіки та менеджменту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, протокол № 6 від 23.04.2019 р.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори.

ISBN 978-617-7331-79-6

© Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2019

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ МІКРО-, МЕЗО- І МАКРОРІВНЯ: КОНФЛІКТ ТРАДИЦІЙНИХ МОДЕЛЕЙ ТА ЕКОНОМІЧНИХ РЕАЛІЙ 21 СТОЛІТТЯ 8

Агарков Олександр

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА 8

Бажанова Наталія

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРИРОДНОГО ПРИРОСТУ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ 9

Винник Тетяна

СПОЖИВЧИЙ КОШИК ЯК КРИТЕРІЙ РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ 10

Гречко Алла

ФІСКАЛЬНІ СТИМУЛИ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНІВ..... 12

Ілляшенко Сергій

НОВА ОРГАНІЗАЦІЙНА МОДЕЛЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИПУСКОВОЇ КАФЕДРИ УНІВЕРСИТЕТУ: ЗДОБУТКИ І ПРОТИРІЧЧЯ..... 14

Клемпарський Микола, Тетяна Ларіна

ЕЛІТА ЯК СУБ'ЄКТ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ДИНАМІКИ 16

Козак Зоряна

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 18

Кондратюк Надія

ОЦІНКА ВІДКРИТОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ..... 20

Константюк Наталія, Черенко Ірина

ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА..... 23

Константюк Наталія

ВАЖЛИВІСТЬ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТИ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ 25

Крутько Маргарита

АКТИВІЗАЦІЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ..... 26

Малинич Ганна, Сливка Оксана

НАВИКИ ТА КОМПЕТЕНЦІЇ ПРАЦІВНИКА У ХХІ СТОЛІТТІ: ПОГЛЯД РОБОТОДАВЦЯ..... 28

Мардус Наталія

ПРОГНОЗУВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ ТОВАРІВ..... 29

Маркович Ірина

ПОЛЦЕНТРИЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ В КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСІВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ 31

Подвірна Тетяна

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ДЕРЖАВНИМ БЮДЖЕТОМ 33

СЕКЦІЯ 2. ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДЕРЖАВИ, БІЗНЕСУ, НАУКИ, ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА 35

Ігуна Кратар

UNIVERSITY-INDUSTRY COLLABORATION 35

Pululu Yonda Heritier	
DIGITAZATION IN DIFFERENT AREAS OF LIFE	37
Дячун Ольга	
ЧИННИКИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ.....	38
Костик Євгеній	
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	40
Левицький Віталій, Швець Ігор	
ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ ТА ОБ'ЄКТ АНАЛІЗУ	42
Левицький Віталій	
ГОЛОВНІ РИСИ ВКЛЮЧЕННЯ УКРАЇНИ В ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ	44
Пастух Марія, Бажанова Наталія	
НАВЧАННЯ, ЩО СПОНУКАЄ ДО КАРДИНАЛЬНИХ ЗМІН.....	46
Підоричена Ірина	
ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ЕКОСИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	48
Струтинська Ірина	
ПЕРЕДУМОВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВИ ТА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ	50
СЕКЦІЯ 3. РОЛЬ ТА ПОТЕНЦІАЛ ВІТЧИЗНЯНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНО СТІЙКОЇ ДЕРЖАВИ	53
Власенко Тетяна	
НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНИХ ЗМІН В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	53
Власова К. М., Філюк Г.М.	
ВПЛИВ БАР'ЄРІВ НА ВИБІР СПОСОБУ ВХОДЖЕННЯ НА ЗОВНІШНІЙ РИНОК	55
Гладка Антоніна	
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ	58
Капшій Юрій	
ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	59
Кобильняк Ганна	
РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	61
Ковальчук Руслан-Петро	
ЯКІСТЬ ТОВАРУ ЯК ФАКТОР УСПІШНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	63
Корнієцький Олександр	
МОТИВАЦІЙНІ ПРИНЦИПИ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	64
Легеца Назар	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	66
Радинський Сергій, Дьолог Івета	
МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	68

Радинський Сергій, Михальська Марія-Роксолана МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	70
Орел Анна ВПЛИВ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ДІЯЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	72
Орел Володимир ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	75
Панухник Олена СИСТЕМНА ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ЯК ОСНОВА ПОСТУПАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНО-ГОСПОДАРСЬКИХ СИСТЕМ	77
Приймак Наталія СИСТЕМА ВНУТРІШНІХ СТЕЙКХОЛДЕРІВ ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ	79
Ряснянська Альона АНАЛІЗ СТАНУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	81
Стасюк Володимир ПРИБУТОК ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ ТА ЙОГО РОЛЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	84
Химич Ірина, Балацко Богдан ФРЕЙМІНГ ЯК МЕТОД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ БІЗНЕСУ	85
Химич Ірина, Колісник Іван КРЕАТИВНІСТЬ ІДЕЙ НА ОСНОВІ БРЕЙНСТОРМІНГУ	87
Швак Ольга СТАН ТА ДИНАМІКА РОЗВИТКУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ.....	89
Ямборко Петро ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ.....	90
СЕКЦІЯ 4. СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ: МОЖЛИВОСТІ, ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ.....	92
Гогусь Соломія, Малинич Ганна РОЛЬ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ВІТЧИЗНЯНИХ ДОМОГОСПОДАРСТВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ	92
Дзюрдзевич Максим РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БАНКУ	94
Долик Катерина, Бажанова Наталія СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ	95
Ізоткін Вадим, Бажанова Наталія ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ, ЯК ГАРАНТІЯ ОСОБИСТОЇ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ	97
Кучеренко Світлана, Малишко Віталіна ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ.....	98
Михайлевська Юлія ПОТЕЧНЕ КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	101

Прийма Антоніна, Тимошик Наталія	
ІДЕНТИФІКАЦІЯ БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ.....	103
Процків Оксана	
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ ФІНАНСОВА СКЛАДОВА.....	106
Радинський Сергій	
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ В УКРАЇНІ.....	107
Степаненко Сергій	
НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ.....	109
Тимошик Наталія	
ЕЛЕМЕНТИ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ЯК ЗАСІБ УПРАВЛІННЯ.....	112
СЕКЦІЯ 5. ІННОВАЦІЇ У ГЛОБАЛЬНІЙ БІРЖОВІЙ СФЕРІ ТА БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	114
Голич Наталія, Панухник Олена	
ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ТРАНСФЕРУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ.....	114
СЕКЦІЯ 6. СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ – КАТАЛІЗАТОР ЧИ СТРИМУВАЧ ПРОГРЕСИВНИХ ЗМІН У ВІТЧИЗНЯНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ?.....	116
Гой Віта	
КІБЕР-СТРАХУВАННЯ ЯК НОВИЙ ПРОДУКТ НА РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ.....	116
Гула Інна	
ПРОБЛЕМА ОПОДАТКУВАННЯ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ.....	118
Михалочкіна Марина	
УМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СИСТЕМИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ УКРАЇНИ.....	120
Михно Наталія, Малинич Ганна	
РИНОК СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ ТА ЙОГО ІНДИКАТОРИ.....	122
Ожібко Мар'яна	
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	123
СЕКЦІЯ 7. ЕКОНОМІЧНО ЕФЕКТИВНА ТОРГІВЛЯ: РОЗУМІННЯ СУТІ ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЇЇ ВЕДЕННЯ.....	126
Гундерук Тетяна, Малинич Ганна	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ФОРМ ТОРГІВЛІ: ВІД ВИТОКІВ ДО СУЧАСНОСТІ.....	126
Рудюк Ірина, Бажанова Наталія	
ТОРГІВЛЯ МАЙБУТНЬОГО: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	127
Хвостіков Андрій	
СУТНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ТОРГІВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ.....	129
СЕКЦІЯ 8. МАЙБУТНЄ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ: РОЗУМНЕ УПРАВЛІННЯ, РОЗУМНІ ТЕРИТОРІЇ, РОЗУМНИЙ БІЗНЕС.....	131
Daniel Sarpong Mensah	
SMART BUSINESS PROCESS MANAGEMENT AS A TOOL FOR ECONOMIC DEVELOPMENT.....	131
Tsikh Halyna, Marynenko Nataliia	
OUTSOURCING IT JAKO SPOSÓB NA POPRAWĘ EFEKTYWNOŚCI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.....	132

Анопрієнко Тетяна	
ОБ'ЄДНАНІ ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ – ШЛЯХ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	135
Артеменко Людмила, Ціх Галина	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ	136
Боднар Діана	
ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ КОНКУРЕНЦІЇ	139
Ігнатенко Микола, Кучеренко Микола	
УДОСКОНАЛЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	141
Катруссяк Христина, Бажанова Наталія	
ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ	143
Красноручський Олексій, Зайцев Юрій	
НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	145
Крупка Андрій, Пиріг Галина	
КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	147
Лазарюк Валерій	
ІННОВАЦІЙНІ ЛАБОРАТОРІЇ ФАБЛАБ ЯК ІНДИКАТОР РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ	149
Мармуть Лариса, Леваєва Людмила	
СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	151
Нагорняк Галина, Малюта Людмила, Атаманов Ігор	
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК УМОВА СТАНОВЛЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	154
Нагорняк Ірина	
ЗМІСТ ЕКОНОМІЧНОГО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ЯК ЧИННИКА ПОСИЛЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА	158
Новік Яна	
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	160
Пілічева Марина	
ОБЛІК ЗЕМЕЛЬ – ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ	162
Семчишин Євгенія, Смачило Ліля	
УКРАЇНА В СИСТЕМІ СВІТОВОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	164
Суска Анастасія, Бабич Анатолій	
ЕКОЛОГО-ТЕХНІЧНА КОНКУРЕНЦІЯ ЯК ВИД МІЖГАЛУЗЕВОЇ КОНКУРЕНЦІЇ	166

СЕКЦІЯ 5. ІННОВАЦІЇ У ГЛОБАЛЬНІЙ БІРЖОВІЙ СФЕРІ ТА БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 338.24

Голич Наталія
аспірант кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Панухник Олена
доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Nataliia Holych
Postgraduate student of the Department of Economics and Finance
Ternopil Ivan Puluji National Technical University
Ternopil, Ukraine

Olena Panukhnyk
Doctor of Sciences (Economics), Professor,
Head of the Department of Economics and Finance
Ternopil Ivan Puluji National Technical University
Ternopil, Ukraine

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ТРАНСФЕРУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ STATE SUPPORT FOR THE TRANSFER OF INNOVATION PROCESSES IN SMALL BUSINESS

В умовах сучасності розвиток економічної системи обумовлений, насамперед, інноваційною діяльністю, яка пов'язана зі створенням і впровадженням у виробництво досягнень науково-технічного прогресу. Тому, у зв'язку із цим, стимулювання інноваційних процесів господарюючих суб'єктів стає необхідною умовою реалізації національних інтересів у системі економічної безпеки підприємства, регіону чи держави.

Проблема підтримки малого та середнього бізнесу у стимулюванні розвитку державних інноваційних процесів постає особливо актуальним питанням для української економіки, де головні фінансові ресурси інновацій генеруються у більшості випадків для великих корпоративних структур. Така ситуація вважається нормальною через панування думки, що саме великі підприємства є ефективнішими від малих для технологічного розвитку держави, оскільки завдяки наявності необхідних ресурсів вони спроможні забезпечити весь інноваційний цикл реалізації новітніх науково-технічних розробок.

На нашу думку, суб'єкти малого бізнесу – це невід'ємна частина інноваційного процесу. Успіх малого бізнесу в конкурентній боротьбі залежить від їх інноваційності, гнучкості та мобільності.

У більшості країн світу понад 60 % ВВП створюють малі підприємства, що є локомотивом розвитку економіки цих країн. Проте, аналіз української інноваційної активності показує, що найнижчий її рівень спостерігається саме у сфері малого бізнесу – до 10 %, тоді як у Франції – 33 %, Великій Британії – 35 %, Швеції – 46 %, Фінляндії – 49 %, Німеччині – 66 % [1].

Світова практика інноваційної діяльності малого та середнього бізнесу свідчить, що найбільш ефективними інноваційними структурами є технопарки, технополіси, інноваційні бізнес-інкубатори, наукові та науково-технологічні центри.

Діяльність вищенаведених структур спрямована саме на створення сприятливих умов для ефективної діяльності інноваційних підприємств, що спеціалізуються на розробленні та реалізації інноваційних бізнес-ідей. Головне призначення таких структур – це створення сприятливих умов для діяльності інноваційних підприємств шляхом тимчасового забезпечення виробничими площами, матеріально-технічними засобами, дослідницьким приладдям, консалтинговими послугами.

Різні регіони України вже намагаються стимулювати створення кластерної економіки. Проте, варто зазначити, що недоліком існуючої організаційно-господарської інфраструктури інноваційної підприємницької діяльності в Україні є нерівномірність розподілу її існуючих об'єктів за регіонами України. Так, з 255 існуючих інноваційних фондів, 175 працюють лише у Києві, що певним чином унеможливує розвиток інноваційних проєктів в інших регіонах України. Також, наприклад, у Київській області діють 12 бізнес-інкубаторів, в Одеській області – 9, а 18 з 27 регіонів країни мають лише по 1-2 бізнес-інкубатора. Нещодавно (2 березня, 2018 року) також розпочав свою діяльність регіональний бізнес-інкубатор і в Тернопільській області за підтримки Тернопільського обласного центру зайнятості [2].

Відповідно, за таких умов, коли надто мінімальний розвиток інноваційних процесів в діяльності малого бізнесу, коли майже відсутня підтримка впровадження інноваційних структур, – створюється досить невтішна ситуація на ринку. Молодь та молоді науковці за першої ж можливості звертаються до іноземних інвесторів за фінансовою допомогою, що звісно негативно впливає на розвиток технологій в нашій державі. Тому, однією із нагальних потреб є створення бізнес структур на базі кожного університету, що буде надзвичайно ефективним для них. Адже кількість ВНЗ на початок 2018 року становила 652 одиниці, а бізнес-інкубаторів, які діють при ВНЗ – лише приблизно 15-20 одиниць [3]. Саме це сприятиме розвитку науки й технологій в країні як для студентів, так і для вчених та викладачів, що стане також запорукою створення та успішного розвитку малих підприємств, які наразі не мають вагомій підтримки від держави.

У цілому формування і реалізацію державної політики підтримки і розвитку бізнес-інкубаторів, як і усієї інноваційної інфраструктури, повинні забезпечувати органи державної влади і місцевого самоврядування всіх рівнів при взаємодії з науковцями та підприємцями.

Таким чином, інноваційна інфраструктура регіону повинна бути універсальною та сприяти створенню і розвитку інноваційних продуктів на конкурентоздатній основі. При чому, формуючи регіональну інноваційну інфраструктуру необхідно враховувати саме наявний потенціал підприємств малого бізнесу, регіону та ряд супутніх факторів, що мають прямий вплив на інноваційний розвиток.

Перелік використаних джерел:

1. UNESCO Institute of Statistics database [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://data.uis.unesco.org>
2. Тернопільська обласна державна адміністрація [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.oda.te.gov.ua>
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В. М. Геєця, А. І. Даниленка, Е. М. Лібанової [та ін.]. – К.: Експрес, 2015. – 336 с.
5. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36382.pdf>